

นายมานพ เอี่ยมสอาด

จากกระแสความก้าวหน้าของโลก โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีเป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลกที่รวดเร็ว รุนแรง เปิดกว้าง และมีการแข่งขันที่สูงจนทำให้มีผลกระทบเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศต่างๆ จะเห็นได้ว่าประเทศใดปรับตัวไม่ทัน อ่อนแอ และภาครัฐล้าสมัยก้าวไม่ทันกับความเจริญเหล่านั้น ประเทศนั้นก็จะพบกับปัญหามันในเมืองในเกือบทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจของหลายๆ ประเทศตกต่ำ เกิดภาระหนี้สินท่วมท้น ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่ประสบกับปัญหาดังกล่าว ดังนั้น หากจะแก้ปัญหานั้น ให้ผ่านพ้นโดยเร็ว ประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ จึงได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศที่จะสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและด้านกับภาวะวิกฤตอย่างทันสถานการณ์ ซึ่ง Good Governance หรือ ธรรมาภิบาล หรือ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี นับเป็น กติกา หรือ กฎเกณฑ์การบริหารปกครองที่ดี เหมาะสมและเป็นธรรม มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างกฎเกณฑ์และกลไกบริหารให้ดีขึ้น พัฒนาศักยภาพของนักวิชาการให้สามารถช่วยในการเสนอแนะแนวทางบริหารกิจการบ้านเมืองอย่างถูกต้อง กล้าหาญ และมีจริยธรรม ให้มีการปรับปรุงระบบการตัดสินใจและบริหารงานของภาครัฐและภาครัฐกิจเอกชน ขยายโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข่าวสาร และการจัดการทุจริต ประพฤติมิชอบ

ต่างๆ ทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน โดยมีหลักการบริหารพื้นฐานอยู่ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งจะต้องดำเนินการทั้งระดับประเทศ ภาครัฐ และองค์กรต่างๆ ด้วยการสร้างกลยุทธ์ระยะเฉพาะหน้า ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อสนับสนุนให้ธรรมาภิบาลมีความยั่งยืน ในการปฏิรูป 3 ส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน โดยมีมาตรการที่จะเร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ว่าผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำหลักดังกล่าวมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษามากน้อยเพียงใด อีกทั้งเพื่อต้องการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำและเห็นถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานภายในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ อันจะส่งผลก่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีรวมไปถึงป้องกันความผิดพลาดและเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนราชวินิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการทำวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 150 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)
3. ตัวแปรที่จะศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 เพศ มีดังนี้
 - 3.1.1.1 เพศชาย
 - 3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 ระดับปริญญาตรี

3.1.2.2 ระดับปริญญาโท

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ดังนี้

3.2.1 หลักนิติธรรม

3.2.2 หลักความโปร่งใส

3.2.3 หลักความรับผิดชอบ

3.2.4 หลักความคุ้มค่า

3.2.5 หลักการมีส่วนร่วม

3.2.6 หลักคุณธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็นครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 108 คน กำหนดขนาดตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน (ศิริพงษ์ เสาภายน 2553, หน้า 79) จากการเปิดตารางที่ประชากรจำนวน 150 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random sampling)

1. แบ่งประชากรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ระดับสายชั้น

- 1.1. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- 1.2. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- 1.3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 1.4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.6 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.7 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

2. สุ่มตัวอย่างจากประชากรมา 108 คนจากจำนวนประชากรทั้งหมด 7 ระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน
ดังตาราง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับสายชั้น

ระดับสายชั้น	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ประถมศึกษาปีที่ 1	22	16
ประถมศึกษาปีที่ 2	21	15
ประถมศึกษาปีที่ 3	21	15
ประถมศึกษาปีที่ 4	21	15
ประถมศึกษาปีที่ 5	21	15
ประถมศึกษาปีที่ 6	22	16
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6	22	16
รวม	150	108

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง ประกอบไปด้วย 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยเป็นข้อความแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดใน 6 ด้าน
จำนวน 36 ข้อ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม	จำนวน 6 ข้อ
2. หลักคุณธรรม	จำนวน 6 ข้อ
3. หลักความโปร่งใส	จำนวน 6 ข้อ
4. หลักการมีส่วนร่วม	จำนวน 6 ข้อ
5. หลักความรับผิดชอบ	จำนวน 6 ข้อ

6. หลักความคุ้มค่า

จำนวน 6 ข้อ

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง มีความความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง มีความความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
คะแนน	3	หมายถึง มีความความคิดเห็นในระดับปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง มีความความคิดเห็นในระดับน้อย
คะแนน	1	หมายถึง มีความความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 23-24)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีความความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีความความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีความความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง มีความความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง มีความความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยมาก

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนราชวินิต เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือโดยผู้วิจัยกำหนดกรอบเนื้อหา เป็น 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

2. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

3. ร่างข้อความความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารจำนวน 36 ข้อให้สอดคล้องกับคำนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้

4. กำหนดโครงสร้างลักษณะแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 2 ข้อ เขียนข้อความ ตอนที่ 2 คิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวนรวมทั้งหมด 36 ข้อ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ให้ครอบคลุมเรื่องที่ศึกษา

5. เสนอโครงสร้างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

นำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	คือ	ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญรายข้อ
	n	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ปรากฏว่าได้ข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า ตั้งแต่ 0.8-1 จำนวน 36 ข้อ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม	จำนวน 6 ข้อ
2. หลักคุณธรรม	จำนวน 6 ข้อ
3. หลักความโปร่งใส	จำนวน 6 ข้อ
4. หลักการมีส่วนร่วม	จำนวน 6 ข้อ
5. หลักความรับผิดชอบ	จำนวน 6 ข้อ
6. หลักความคุ้มค่า	จำนวน 6 ข้อ

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (r) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment) ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเป็นบวกใช้เป็นข้อคำถามจริงผลปรากฏว่า มีข้อคำถามที่ใช้ได้ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ตั้งแต่ .22-.59 และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .89

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาตอบแบบสอบถาม โดยขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560 โดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 150 ฉบับ ได้คืน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ และวุฒิการศึกษา โดยการหาความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกวุฒิการศึกษาโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

- 1.ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
- 2.ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ 2547, หน้า 32) ที่กำหนดไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิโคคผลว่า หลักธรรมาภิบาลกับการศึกษา การกระจายอำนาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 จะเป็นการช่วยให้กลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษารวมไปถึงหน่วยงานทางการศึกษาและการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในความรับผิดชอบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ผลจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบมีผลทำให้การจัดการศึกษาดีขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับทักษิณา เหลืองทวีผล (2551, หน้า 117) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลสูงสุด คือ ด้านความโปร่งใส ลงลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบและด้านการมีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลน้อยสุดคือ หลักนิติธรรม เมื่อจำแนกในส่วนรายละเอียดแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ยอมรับกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่างๆ ของสถานศึกษา และการสนับสนุนให้

บุคลากรถือปฏิบัติสม่ำเสมอ เสมอภาค มีความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ ปาริชาติ เทพอารักษ์ (2550) เรื่องสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลรากฐานสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ได้กล่าวว่า หลักนิติธรรม เป็นหลักที่ปรากฏ กติกาในสังคมที่ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้อง จะช่วยคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพของประชาชนไม่ให้ถูกละเมิด

1.2 ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรมในภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นความถูกต้องดีงาม มีความ ขยันและอดทน มีระเบียบวินัย เน้นคุณธรรมจริยธรรม เรามีความเชื่อมั่นว่า คุณธรรมจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหาร นำไปซึ่งการพัฒนาสถานศึกษา ตลอดจนผู้บริหารที่มีความอดทน อดกลั้น วาจา สุภาพเรียบร้อย และมีอารมณ์หนักแน่น สอดคล้องกับสามารถ อินตามูล (2548, หน้า 110) ได้ทำการศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่เขต 5 โดยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักคุณธรรมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใสในภาพรวม อยู่ ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เห็นความสำคัญของหลักความโปร่งใส ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่มีความ ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ การบริหารงานกิจกรรมต่างมีการสรุป เปิดเผยต่อบุคคลทั่วไป กระบวนการทำงานของโรงเรียนเปิดเผย ตรงไปตรงมา พร้อมทั้งจะได้รับการ ตรวจสอบ เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองติดตาม ตรวจสอบแผนงานและโครงการต่างๆ สอดคล้อง กับ นายวิวน ตะนะ ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียน อำเภอ เชียงของ จังหวัด เชียงรายโดยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใสในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

1.4 ด้านหลักความการมีส่วนร่วม ผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความมีส่วนร่วมใน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 1) ที่ได้ กำหนดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลว่าต้องมีการวางแผนและดำเนินงานตามแผนที่

วางไว้ การวางแผนมีส่วนร่วมให้ผู้บริหารมีทิศทางในการบริหาร ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการบริหาร เช่น เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นต้น ส่วนการวิจัยของปริญญาดา กาศย์ด้อม (2555, หน้า 47) พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ส่วนใหญ่ได้นำหลักการมีส่วนร่วมไปปฏิบัติ โดยผู้บริหารสถานศึกษาให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา รวมทั้งให้มีการจัดการส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงาน

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ถ้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบ เชื่อสัจย์ต่อหน้าที่การงานนั้นๆ ตลอดจนผู้บริหารมีความสำคัญในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ละทิ้งงาน สอดคล้องกับปาริชาติ เทพอารักษ์ (2550) ที่ให้ความคิดเห็นว่า หลักความสำนึกรับผิดชอบ เป็นกระบวนการทำงานที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความความคุ้มค่าในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สนับสนุนให้ร่วมกันประหยัดพลังงานเพื่อรักษาและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งบุคลากรร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตลอดจนมีการบริหารจัดการ วางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รินทร์ดี พิทักษ์ (2553, หน้า 41) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่าภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษารณรงค์ให้ครู และนักเรียนรวมไปถึงบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้น้ำและไฟฟ้า ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด รวมทั้งรู้จักนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งส่งเสริม ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อลดค่าใช้จ่าย ในสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศของครู พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ เนื่องจากปัจจุบันครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการรับรู้เกี่ยวกับงานที่เสมอภาคกัน มี

อายุที่ใกล้เคียงกัน การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากขึ้นหรือมีการเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ปฏิบัติตามกฎระเบียบมากขึ้น จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ เทพอารักษ์ (2550) ได้กล่าวว่า หลักนิติธรรม เป็นหลักที่ถือกฎและกติกาสังคมที่ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้อง จะช่วยคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไม่ให้ถูกละเมิด สอดคล้องกับทักษิณา เหลืองทวีผล (2551) ได้พบว่า ผู้บริหารมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏ เนื่องจากมีวุฒิการศึกษาต่างกัน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษามีความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ที่มีความสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ประกอบกับคุณธรรมจริยธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหาร ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาบนรากฐานที่มั่นคง จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับปาริชาติ เทพอารักษ์ ให้ความคิดเห็นว่า หลักความสำนึกรับผิดชอบ เป็นกระบวนการที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านหลักนิติธรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษในเรื่องหลักนิติธรรมให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบ ปรับปรุง และนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ชาวีร์ล่า ลาหมัด. (2559). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์* มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- ทักษิณา เหลืองทวีผล. (2551). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.*
- บวรศักดิ์ อุวรรณโน. (2542). *การสร้างหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ปาริชาติ เทพอารักษ์. (2550). “สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลรากฐานสังคมอยู่เป็นสุข”. วารสาร เศรษฐกิจและสังคม.
- ปฐมนุญาดา กาพย์คุ้ม. (2555). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ท่าพา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 .การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- รินทร์รดี พิทักษ์. (2553). *พฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.*
- วีน ตะนะ. (2554). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- สถาบันพระปกเกล้า. (2549). *ทศวรรษ ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แก่นจันทร์.
- สามารถ อินตามูล (2548). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย, เชียงใหม่.*